JOSEPH PONSA

La Gloria a casa

Comedia en un acte

Preu: Una pesseta.

La Gloria a casa

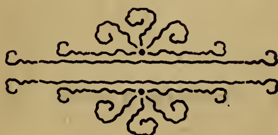
La Gloria a casa

Comedia en un acte

ORIGINAL DE

JOSEPH PONSA

Estrenada en el Teatre Romea el día 28 de Octubre de 1909.

BARCELONA
Imprempta de Salvador Bonavía
Carrer de Petritxol, 2.
1909.

REPARTIMENT

PERSONATJES	ACTORS
	
El Sr. Grau Piquer, (del comers y propietari.) 50 anys. . .	*D. Enrich Guitart.*
Donya Teresa, (la seva senyora.) La mateixa edat, si fà o no fà.	*D.ª Antonia Baró.*
Angelina, (filla dels anteriors.) 16 anys.	*D.ª Josefina Santolaria.*
Gloria, (la cambrera.) 25 anys.	*D.ª Rosa Gotarredona.*
Damià, (el porter.) 40 anys. .	*D. Domingo Aymerich.*
El senyor Torres, (amich del Sr. Grau.) D'edat indefinida. .	*D. Lluis Puiggarí.*
Valentí, (corredor de comers.) 30 anys.	*D. Joseph Vives.*

La acció a Barcelona y actualment.

ACTE ÚNICH

Sala auxiliar d'una casa moderna hont tot revela, encara que sense grans refinaments, la bona posició social dels que l' habiten y en son propietaris.

La susdita habitació té una porta al fons, altres dugues a la dreta y un balcó o tribuna a l'esquerra (segón terme) y es una d'aquelles peces, tan corrents en pisos del Aixamplis, que no estàn destinades a cap ús exclussíu; peró per les seves condicións especials de situació o de llum, més o menys malament serveixen per tot. S'hi reb als amichs de confiansa, hi broda la senyora (quan ne té ganes) s'hi dina al hivern, s'hi sopa al estíu; s'hi brena totes les tardes; y sempre que hi ha forasters, s'hi posa un llit y un *paravent*.

Mobiliari y decorat d'acort ab aquesta nota; cónsola o buffet de saló ab *bibelots*; aparell pera electricitat, etz... essent imprescindible que hi hagi una tauleta a l'esquerra, primer terme y un mirall allà ahont càpiga. Punt de vista del actor.

ESCENA PRIMERA

Senyor GRAU y GLORIA.

Al comensar la representació son les tres y mitja de la tarde d'un dia de feyna, a primers d' Octubre, y es troba en escena el senyor Grau, comodament assegut a una butaca de vora la taula y llegint un díari català. Després d'un silenci, apareix pel fons la cambrera portant en una safata un servey pera cafè y deixantlo interinament damunt de la cónsola.

GRAU. ¿Hi ha molt que son fora les senyores?
GLO. Acabavan de sortir quan vostè ha entrat.
GRAU. ¿Y diu que estavan disgustades?
GLO. Molt disgustades!...

GRAU. ¿Ab mí, eh?

GLO. Particularment la senyoreta.

GRAU. La meva filla ray... Entre disgustarse y ferse passar el disgust ha de emplear la major part del día. No té rès més que fer. *Després d' una pausa y d'haverse palpat la butxaca.* ¿Vol fer el favor de portarme una capsa que trobarà sobre la taula del meu despatx?

GLO. Desseguida, senyoret.

Se'n và. Les entrades y sortides sempre que no s'indiqui, son per la porta del fons.

GRAU. Sembla inteligent aquesta xicota. Molt serà que la meva dòna sàpiga guardarla tres messos.

Torna a llegir.

GLO. *Portant una capsa de tabachs.* Si es servit. *Li dona.*

GRAU. *Deixant el diari.* Veig que m'ha entès.

GLO. ¿No era aquesta la que demanava?

GRAU. Aquesta, precisament; per xò m'extranya que, sense jo haverli dit la dels cigarros, vostè l'hagi portada, ¿com no m'ha dut la dels sagells, per exemple, qu'era al costat d'aquesta?

GLO. Perdoni, senyoret. No recordo si vostè ho ha dit; peró he comprés que lo que desitjava era fumar, y per xò li he portat cigarros y no *sellos*. Ab tot, si vostè mana lo contrari...

GRAU. *Mirantla un xich sorprès y satisfet.* No filla, no! *Pren un tabach de la capsa y desprès l'encén.* Serveixim cafè! *Gloria và a cercar el servey.* (¡Admirable! Tindrém cambrera per temps, si no s'espatlla!)

GLO. *Després de servir el cafè.* ¿Desitja rès més, el senyoret?

GRAU. Pot retirarse. *Quan Gloria es aprop de la porta.* Escolti!

GLO. *Tornant.* Mani, senyoret.

GRAU. Vostè'm sembla discreta y inteligent, ja veu que li dich ab tota franquesa: Crech que haurèm trobat lo que desitjavam. ¿Li agrada a vostè la casa?

GLO. Fa tant pochs díes que tinch el gust de servirlos ..

GRAU. Donchs, si vol ferhi anys, procuri cumplir sempre tan bé com sàpiga tot lo que li ordeni la senyora

GLO. *Finament.* Això no serà més que cumplir la meva obligació, senyoret.

GRAU. Està bé. Una altra cosa. A n'a mí, pel meu ca_

ràcter, per l'edat, etz., etz.. no'm correspón el tractament de senyoret que vostè'm dona per un excés de galantería... ¿M'ha comprès?

A dins sona un timbre elèctrich d'esquella. Es el de la porta del pis.

GLO. Molt bé diu, senyor.

GRAU. Vegi qui hi ha. Gloria obeheix, tornàut al cap de poch. ¿Quí es?

GLO. De la porta estant. El seu amich, el senyor Torres, demana per vostè.

GRAU. Fàssil passar aquí mateix; no es de cumpliments. Alsant la veu. Entra, Torres, entra! Gloria s'en và.

ESCENA II

El senyor GRAU y el senyor TORRES.

TOR. De dins. Ab permís. Entrant. Que aprofiti.

GRAU. Mercés. De sobte. Ja sé per que vens.

TOR. Sentiría que't molestessis...

GRAU. Al contrari; dispensem, noy. Seu. Una qüestió seria y perillosa—quinze mil pessetes en perill—m'ha retingut al despatx fins a les tres. M'ha sigut impossible veure al director de *L'Assurance* per lo que vas encomanarme. El veuré demà.

TOR. No'm vé d'un día, però sapiguèm: el perill s'ha salvat?

GRAU Veuràs, seu. ¿Que ja n'has près? Referintse al café

TOR. Asseyentse. No hi tingut temps, tampoch.

GRAU. Apreta 'l pulsador del timbre. Es tracta d'una casa de Almería que està a punt de fer el cap-girell. Ens hem reunit els acreadors y afortunadament, sembla que s'hi adobarà alguna cosa.

Compareix la cambrera.

TOR. Val més així. Me'n alegro.

Grau, a Gloria, qui se 'n torna desprès de rebuda l'ordre del senyor Grau.

GRAU. Serveixi cafè al senyor.

TOR. Quan la cambrera es fora. Ja heu mudat de cambrera.

GRAU. Sí, noy.

TOR. Sembla que hi heu guanyat ab el cambi...

GRAU. Ab aquest, sí; però ahir mateix ab el d'una lletra hi vaig perdre cent franchs.

TOR. Paciencia fill! Fora molt bonich, el comers, si tot fossin ganancies!...

Abans de les darreres paraules, entra Gloria portant el cafè demanat, el serveix y se n'entorna. El senyor Torres, qui ha estat observantla atentament, aixi qu'ella es fora, diu entusiasmat.

Es un àngel aquesta xicota!

GRAU. Si les apariencies no'ns enganyan, serà la prira vegada que haurèm trobat una servidora que serveixi per alguna cosa y estigui d'acort ab el seu nom.

Acosta la capsa de tabachs al senyor Torres, aquest en pren un y l'encén.

TOR. ¿Com se diu?

GRAU. Es diu Gloria... Y si a tu t'ha semblat un àngel, la cosa ja lliga.

TOR. Ab admiració. ¡Gloria! ¿Vols dir qu'es nom de persona això?

GRAU. Tu diràs! ¿Que coneixes cap gos que se'n digui?

TOR. Vuy dir que'm sembla un nom inpersonal. ¿Gloria?... Tenir la Gloria a casa! Allà ahont son a mils que li vàn al darrera y's matan per aconseguirla!...

GRAU. Ja ho veus. El meu fill l'es a cercar a Paris a cops de llapis... y nosaltres l'hem trobada aqui, servintnos tasses de cafè.

TOR. A propòsit! ¿Què hi fà'l teu fill a Paris? ¿No valdría més que t'ajudés a portar el negoci, y tu podries anar més descansat del que ara vas?

GRAU. Dos anys arrera també ho pensava lo que tu dius, pero jo contava en tenir un fill vulgar... Un xich irònich. Y ¡pàsmat! ¡Entusiasmat! m'ha sortit artista!

TOR. Això de que t'hi hagi sortit!...

GRAU. Sí, sí, no ho duptis! ¿No hi ha melóns que surten carbassa? criatures ab els peus de pinya, y dònes sense cap ni peus? Donchs també hi ha xicots que surten ab la ceba del art entre cap y coll, y no hi ha qui'ls hi arrenqui.

TOR. Ab superioritat. Això depent dels caballs de forsa persuassiva que s'hi emplehin.

GRAU. Signant pegar. No soch amich dels procediments de violencia, y, per altra part, d'un quan temps a aquesta banda he vist tantes comedies ahont se ridiculisa al pare comerciant, que vol arrancar les ilusións del fill artista, tancantli els idèals dins d'un encasillat de pessetes y cèntims, y en lloch de poemes, vol ferli menjar factures;

en lloch de notes músicals, notes d'embarch, y en lloch de pinzells, canes de trenzilla, que jo, en Grau Piquer, fabricant d'aiguardents y licors ben conegut a aquesta plassa, secretari d' *El Fénix Mercantil*, y *todo lo demás que no se pone* (però que m'ho posaràn a l'esquela funerarir, quan me mori!) al esclatar el conflicte domèstich, vaig dir a la dòna: «Prou somicar!» a la noya: «Tu menja forsa y calla» y al noy, vaig dirli, seriament: «Andreuet, al cap som: Quan tenías set anys, y mentres vas fer nassos y orelles, jo feya'ls ulls grossos, peró quan t'he dit al despatx, y t'he posat devant dels llibres de caixa, te n'he hagut de treurer perquè'm feyas ninots desencaixats a les escobertes y errades a les sumes. Dius que l'art es la teva vocació: Està bé! siguèm artistes. Al meu modo de veure es pot fer art de tres maneres. Art de passar temps, com qui fà volar colóms o jugar al *tresillo*: Art proletari, per guanyarshi les caixelades, y art superior, de noranta graus, de lluhiment y llustre pera tota la familia. ¿A quin grahó ens coloquèm, d'aquesta escala? «Soch al primer, papà, va respondrem ab convicció! peró tinch fé y entusiasme pera arribar al més alt!»

TOR. ¿Al del llustre?

GRAU. Sí; al de noranta graus. «Donchs vés pujant y ten compte a caure!»—vaig dirli jo, resolut.—

TOR. Devía semblar un pas de comedia?

GRAU. Ygual. Dos mesos després, l'Andreuet marxava a Paris. Fa prop d'un any que hi es, y li giro mensualment trenta duros perquè fassi art... y perquè no's mori de gana.

TOR. Sembla que no hi tens massa confiansa ab el teu fill...

GRAU. Que vols que't digui! Ab fredor. Qui hi està entusiasmàda de debó, es la Teresa.

TOR. Es natural! Es sa mare y...

GRAU. Interrompentlo. Y sempre ha tingut deliri de grandeses. No recordantse que ella es neta d'un bacallaner de Santa Caterina, la meva sencillesa y el meu franch parlar ho conceptúa tradició ordinaria. El seu ideal hauría sigut ocupar un lloch preeminent en la Societat, y avuy com

avuy per'ella, la derià del meu fill es una porta oberta per hont ha d'entrar la celebritat a casa nostra.

TOR. Y en teniu bones noticies del Andreuhet?

GRAU. Ell fa dies que no'ns ha escrit, peró un amich meu al qui vaig recomenarlo,'m diu que treballa molt y que farà carrera.

TOR. Be, home, bé! Aixecantse. Jo que me'n alegro. ¿Y l'Angelina? ¿Diu que ja la tens promesa?

GRAU. ¿Qui te l'ha dat aquest *informe?* Que no te'n cobri rès, perquè es equivocat. Jo no sé pas qui es l'aspirant a gendre.

TOR. Donchs, mira, m'havian dit que...

GRAU. ¿Què? ¿Què feya'ls micos ab un jovenet d'aire distingit y cabell ros? No't diré al contrari.

TOR. Així ja'l coneixes, donchs.

GRAU. De vista.

TOR. Deu ser un jove de bona posició!

GRAU. No més sé que guanya...

TOR. Interrompent. ¿Guanya molt.?

GRAU. Tots els segóns premis en els Jochs Florals de segón órdre!

TOR. Ah! ¿No més això?

GRAU. Sí; peró diu que la temporada vinenta, l'apujaràn. El senyor Torres consulta el rellotje dirijintse a la porta del fons. ¿Ja te'n vas?

TOR. Sí, adeu. Tinch un xich de feyna.

GRAU. Mirant el rellotge y aixecantse. T'acompanyo. També jo'n tinch al Despatx. Estich apunt de llensar al públich dos productes nous...

TOR. Sempre treballant! Escolta, per alló no't molestis, eh?

GRAU. De sobte aturantse un xich. ¿Que tens tart? ¿Vols anarhi ara?

TOR. No'm vé d'un día, home; ja t'ho dich!

GRAU. Potser no'l trobarém; peró no'ns costa rès de probarho. Anantsen. Es qüestió d'un quart.

TOR. Com te sembli.

GRAU. El tramvía ens deixa a la porta de casa seva!

Les darreres paraules les diuhen ja dins. Després d'un moment entra Gloria.

ESCENA III

GLORIA y després donya TERESA y l'ANGELINA.

GLO. Recullint el servey. Es amable, el senyor. Y senzill. Bona casa, si no fós la senyora. La senyora. ¡Déu la fassi bona! Carregada de pretensións y, o molt m'equivoco, o'm sembla que no sab gaire de lletra Fà uns posats de bacallanera retirada!—dit siga ab perdó de les del gremi.—La senyoreta es una criatura! Se sent el timbre de la porta, ¿Qui hi deu haver? Và a obrir y torna portant dos quaderns de tamany quart y una capseta petita. Les targetes de la senyora. Ara sabrém com se diu. Obra la capsa, en treu una targeta y llegeix. «Teresa de Val Soler y Farrer de Piquer.» Imitant la cacofania del nom pronunciat sense les erres finals. Està bé; ja me 'n recordaré, si no me'n oblido. Desa la targeta y mira els quaderns. Y això ¿que es? La novela de la senyoreta? Llegint la portada. «J. Espasa. Enciclopèdia Universal.» Ah! gastan diccionari! Obrint un quadern Y tot just son a la M! Ja ho entench tot! Vetaquí perqué la senyora Donya Teresa de Val Soler y Farrer de Piquer, no més diu estranyeses de la M. per vall! Cambiant de tó. Veyàm si hi aprench alguna cosa, jo, ab això! S'asseu vora la taula y llegeix. «Matri... Matrimonio» Em sembla que sí que li apendré! Llegeix poch a poch peró sense dificultat. «Unión legal y canónica de varón y mujer, que tiene por objeto ..» Se sent el mateix timbre d'abans, ab més forsa. ¡Ditxós timbre!

S'aixeca contrariada y vá a obrir, Entran donya Teresa y l'Angelina. Aquesta vesteix elegantment; donya Teresa un xich massa extremada per la seva edat; porta a la mà un llimosner, y sa filla una ombrel-la. Darrera séu entra també Gloria, prenent l'ombrel-la de l'Angelina y ajudantlas a treurer els barrets.

TERE. ¿No ha vingut encara,'l senyor?
GLO. Si, senyora.
ANGE. ¿Es aquí, el papà?
GLO. No, senyoreta, després de dinar se n'ha entornat ab un senyor que ha vingut a demanarlo.
TERE. ¿No ha dit qui era?
GLO. El senyor Torres, si mal no recordo.
TERE. ¿Ha vingut algú més?

GLO. Un aprenent del llibreter de baix ha portat dos quaderns y unas targetes. Son aquí al damunt de...

ANGE. Ja'ls veig...

Gloria s'en vá per la dreta segòn terme, emportantsen els barrets de les senyores. Donya Teresa pren les targetes y l'Angelina mira els quaderns. Pausa.

ESCENA IV

DONYA TERESA y ANGELINA.

TERE. Mostrant una targeta a sa filla. ¿Que't semblan?

ANGE. Prenentla. De molt bon gust, y veus? Aixís les tens en català y en castellà!

TERE. Sobtada. ¿Que n'ha fet de dugues maneres?

ANGE. No, mamà, vuy dir que Teresa s'escríu igual en tots dos idiomes. Li torna la targeta.

TERE. Es veritat. Ara ja no'm sab tan greu de dirmen. S'asseu a la dreta y examina les targetes detingudament. El color de la cartolina es el mateix que vaig triar; el caràcter de lletra també, y *sin embargo...*

ANGE. Corretgint carinyosament. No diguis *sin embargo*, mamà.

TERE. *Bueno*, donchs.

ANGE. No's diu *bueno*, tampoch!

TERE. Ab vivesa. Donchs bé, que's diu per dir que aquestes targetes les trobo *algo sosas* y tenen els *cantos*...

ANGE. De sobte y deixant el quadern d'una revolada. Horror!

TERE. Que't passa!... Ja he dit algún altre *barbarismo*?

ANGE. Tres! que's mossegan la qúa l'un a l'altre! No 's diu *sosas*, ni *cantos*, ni... ¿Ja no te'n recordes?

TERE. Filla meva, seguint així, aviat no's podrà dir rès ni en el *seno* de la familia!

ANGE. Mamà, dispensa, peró estàs horrible, avuy! Sembla que hagis menjat sigróns del sauch, per dinar.

Se sent altre cop el timbre de la porta. Gloria và a obrir.

TERE. Y tú sembles de Sant Felíu de Guixols; trobes taps a tot arréu!

ANGE. Es gue hi ha molts suros, mamà.

GLO. De sobte, anunciant desde la porta del fons. El senyor Valentí Plans.

TERE. Sorpresa. ¿El senyor?... A l'Angelina. ¿No es un diputat?
ANGE. Fent memoria. ¿Valentí? Deu ser aquell corredor d'esperits y sucres de melassa!
GLO. Es un jove elegantíssim.
ANGE. Féslo entrar, mamà, que 'l veurèm!
TERE. Que passi. Retírat, nena!

L'Angelina abeheix contra la seva voluntat, y se'n và per la dreta, segón terme, emportarsen els quaderns. Entra en Valentí ab el barret (de palla) a la mà, y un maletí de viatje.

ESCENA V

Donya TERESA y VALENTÍ.

VAL. Desde la porta. Parla precipitadament y ab molta cortesía. Tinch el gust de saludarla, donya Teresa.
TERE. Ab una inclinació de cap. Molt senyor meu.
VAL. Perdoni si soch importú!...
TERE. Que se li ofereix?
VAL. El senyor Grau, diu qu'es fora?
TERE. Sí senyor.
VAL. Ho sento verament.
TERE. Deu ser al despatx.
VAL. No senyora, y perdoni, no hi es, tampoch. Ara jo'n vinch y allà m'han dit que potser a qui 'l trobaría!
TERE. Segui...
VAL. Mercès. Porto quelcóm de pressa. Deixa'l maletí damunt d'una cadira, y dona uns passos endavant. Acabo d'arrivar de Madrit, y marxo ara mateix a Palma.
TERE. Y es per algún assumpto urgent que desitjava veure al meu marit?
VAL. Urgentissim, senyora, urgentissim. y sumament satisfactori pera vostés. Era pera saludarlo y tenir el gust de donarli, primer que ningú, l'enhorabona.
TERE. Ab maternal alegría. ¿Per lo del noy?
VAL. Ah ¿han tingut un noy? No'n sabía rès! La felicito doblement, donya Teresa.
TERE. (¡Que diu aquest home!) Vostè 's confón. Jo'm refería...
VAL. Interrompentla y després de mirar el rellotge. Perdoni. Ni un minut mes, li suplico. Fàssim l'obsequi de participar al senyor Grau que hi arribat de

Madrit, que hi parlat ab el ministre, y... *Se treu la cartera y escriu ab llapis al darrera d' una targeta. Tot això molt ràpit.* Si es servida. Dònguili això. *Li dona la targeta. Donya Teresa s' aixeca a pendrerla.* Li repeteixo la més coral felicitació, y a vostè també, per la part que li correspón, donya Teresa.
Donantli ceremoniosament la mà.

TERE. Gracies. (No sé de que!)
VAL. Tant de gust. Recorts a la seva ilustre filla!
TERE. Serà servit.
VAL. Mercès. Vostè es molt amable, y perdoni.
TERE. No hi ha de que: felís viatje!
VAL. Mercès, moltes mercès. Li beso'ls peus, donya Terese. Disposi. Servidor de vostè.
Se 'n va. donya Teresa l'acompaya fins a la porta del fons, saludant després ab el cap.

ESCENA IV

Donya TERESA, y desseguida l'ANGELINA

TERE. *Tornant.* Si s'embarca tot seguit te corda fins a Palma. Això es un aeroplà desfrenat! *Mirant la targeta.* Veyàm si quan escriu fà mes bona lletra que quan enrahona. *Llegint ab un xich de dificultat.* «Expedient resolt favorablement!» ¡Nena Angelina.
ANGE. *Sortint per la dreta segón terme.* ¿Què mana, mamà? ¿Ja es fora?
TERE. Veyes que diu aquesta targeta del senyor Valentí *Li dóna.*
ANGE. ¿Es el corredor?
TERE. Y ca! Al menos ja es a baix de l'escala!
ANGE. Vuy dir si es el corredor d'esperits que deyam.
TERE. Corrredor si que ho sembla; peró deu serho de mals esperits si per càs, perqué corre com un diable! Y corrent, corrent s'ha fet un *lio*... *De sobte.* No'm renyis; vuy dir un farcell!.. Figurat que m'ha dit...
ANGE. ¿Què, mamà?
TERE. *Repensantse.* Rès. Veyes la targeta. No sé que ha dit del ministre!
ANGE. *Llegint.* «Expedient resolt favorablement. Titol registrat y marquès. Te felicito.»
TERE. *Ab estuperfacciò.* Marquès! ¿Què dius? Veyàm!

Ptenentli la targeta y llegintla. Sí, sí. «Marquès, y titol registrat? Això es més clar que l'aigua.

ANGE. ¿Què vol dir?

TERE. Ab esclat d'alegría. Ens han fet Marquès, tonta, ens han fet Marquès!

ANGE. ¿A tots?

TERE. Y donchs! Un marquesat es com un cotxe de familía! ¡El papà marquès!... Emocionada. ¡Ay Lina, meva! Ay! Ay! A mí'm vindrà algún *sincope!*

ANGE. Conmoguda. No m'espantis, mamà! Potser no serà veritat!

TERE. Calla! No m'amarguis el goig d'aquest in stant el més dols de la meva existencia! De sobte. Ara si que haurèm de deixar correr el nacionalisme, filla meva.

ANGE. Ay, ay! ¿perqué? ¿Ja ho voldrà el papà?

TERE. Ell hi vé més obligat que nosaltres. Noblesa obliga. Ab dignitat. El nostre titol registrat ho exigeix. N'exigirà molts de cambis, la nostra noble condició! De sobte. Jo'm tornaré a dir donya *Teresita*, com abans. Y el papà *Gerardo*.

ANGE. ¿Perquè no pots continuar diente Teresa?

TERE. «Teresa, Teresa...» ¡Impossible! Es massa democràtich. La nostra sabatera se'n diu.

ANGE. També se'n deya una Santa.

TERE. No'm convencerás, es inutil. D'avuy en endevant quan els periòdichs parlin de mí, diràn: «La excelentissima senyora donya Teresita de Val, Marquesa de...» Cambiant de tò. ¿D'ahont devèm ser marquesos?

ANGE. No's diu Piquer el papà? Donchs marquesa de Piquer.

TERE. De Piquer?... No siguis ordinaria! Això està bé per una hermilla, peró no per una marquesa. Meditant. Si tinguessim propietats a fora; podríem pendrer el nom del poble que fossin.

ANGE. Peró com que no mes tením la fàbrica del Clot, suposo que no voldràs ser marquesa de...

TERE. Interrompentla, al véureli la intenció. ¡Prou, Lina, prou! Seriosa. Estàs insoportable! Serém marquesos de... lo que sigui Y no malversém el temps en discusións estèrils. Cal demostrar que estèm en condicións de rebre, dignament, qualsevol títol, per noble y per alt que sigui. Veyent

que l'Angelina dirigeix la visita al baloó. No estiguis distreta, nena, m'heu d'ajudar tots!

ANGE. Qué vols? Digues. Jo no sé'l que haig de fer pera rebre dignament . tot això que dius!

TERE. Mira; s'ha d'enviar desseguida un telegrama al teu germà. ¡Fill del meu cor! Si tú has deixat les dulzures de la llar pera oferirnos un nom gloriós, nosaltres t'oferím un títol de noblesa. A l'Angelina. Pots posarli això maleix al telegrama, ¿Te'n recordaràs?

ANGE. Sí, mamà!

TERE. Redactál, vés! al despatx del papà trobaràs tot lo necessari. Pòsali ben detallat No vé de trenta céntims! L'Angelina se'n và.

ESCENA VII

Donya TERESA y després GLORIA.

TERE. Sospirant fondament y ab satisfacció. ¡Ah! Al fi! Apariantse el pentinat y empolvantse devant del mirall. S'han complert els meus desitjos! Ab recansa. Deu anys massa tart... pero al fi, al fi! Aixamplat cor! En Crau volía darnos una sorpresa y serèm nosaltres qui la donarèm a n'ell. Ara, a lluhir el titol! Ab arrogancia. Comensèm a ensajarnos!

Apreta uu pulsador, y a dins sona un timbre.

GLO. Entrant. ¿Què desitja la senyora marquesa?

TERE. Sorpresa. ¡Com! ¿Vosté sab?...

GLO. Si, senyora marquesa; la senyereta marqueseta m'ho acaba de dir, y permètim que la feliciti per la distinció de que han sigut objecte. Noble y honrosa distinció ben merescuda per cért.

TERE. Ab afectada superioritat. Està bé; moltes gracies. La indiscreció de la meva filla m'estalvía de dirli que desde l'actual moment, aquesta casa sofrirà una complete *metamórfossis!*

GLO. (Ditxosa M!)

TERE. Com diu?

GLO. Que ditxosa *ella!*

TERR. Per lo tant, si a pesar de la nostra elevada posició ens hem mantingut fins avuy dins d'una esfera vulgar, y ens hem rodejat de modestos servidors, d'avuy en endevant el nostre rango ens obligarà a ser més aristócratas y més

exigents. Això vol dir, que, si'ls nostres servidors actuals no saben posarse a l'altura de les circunstancies, ens veurèm obligats, molt a pesar nostre, a substituhirlos per altres de més categoría. M'ha comprès?

GLO. Correctament. La senyora marquesa està sempre en lo just y parla com un llibre. Per lo que a una servidora's refereix, tingui la seguretat de que faré tots els esforsos necessaris pera complaure sempre, en tot y per tot, a la senyora marquesa.

TERE. De vostè, fins a l'hora present no tinch motíus per estarne descontenta.

GLO. Remarcant la eme. A la seva magnanimitat, senyora Marquesa, més que als meus propis mereixements, deuré la inmerescuda gracia de que puga dirho sempre igual.

TERE. Està bé. ¿Qu'es a la cuyna la Ramona?

GLO. No, senyora marquesa; es al *Colmado*.

TERE. ¿Encara no ha tornat? Això es el *colmo!*

GLO. Devía haverhi molta gent ..

TERE. Ni que hi hagués un batalló de soldats! Ab una hora y mitja pot despatxarsen molta, de gent. El meu marit, tot sol, una vegada, en menos d'un quart va despatxar a més de trescentes persones...

GLO. Devían ser de classe trevalladora.

TERE. Somrient y ab afabilitat. Ho ha endevinat, sí; eran trescents trevalladors d'una fàbrica. Però els và tornar a pendrer desseguida.

GLO. Ah!... Ja deya jo que'l senyor Grau no era capàs de semblant lleugeresa!

Entra l'Angelina ab un paper a la mà. Porta una polaca descordada.

ESCENA VIII

Donya TERESA, GLORIA y ANGELINA.

ANGE. Vès si està bé el telegrama.

Donya Teresa'l pren y el llegeix per ella, asseyentse.

GLO. A Angelina. La senyoreta Marqueseta porta desfeta la polacra. Ajupintse. ¿Em permet la senyoreta marqueseta?

ANGE. Ay, Gloria! Còrdam la polacra, però no'm *marquessegis* més! Quina cacofania!

GLO. Després de cordarli. Ja està servida la senyoreta. ¿Quin tractament vol que li dongui? ¿Li està bé Marquesina?
ANGE. Rihent. Marquesina? Se'n diu d'alló que tením a l'entrada del jardí!
GLO. Donchs, com vol que li digui la senyoreta?
ANGE. Angelina. Angelina, com abans.
TERE. Acabant de llegir. Està bé. ¡Gloria!
GLO. Senyora marquesa...
TERE. Cursi aquest telegrama. Li dona.
ANGE. Sab com se fà?
GLO. Sí, senyoreta.
TERE. Tingui. Treu diners del llimosner y els hi dona. De passada vagi a casa la modista, allà ahont vam anar el dimars, se'n recorda?
GLO. Perfectament, senyora marquesa.
TERE. Digui a la María, de part meva, que hem sigut distingits pel Rey ab un títol de noblesa, y que si vol continuar servintme, s'ha de trasladar a un punt més cèntrich y ha de posar al balcó un lletrero de cristall ab lletres modernistes que digui: «Modes de París. Nouveauté», pronunciació francesa donchs, fora de mal gust, y es prestaría a burles sagnants, el que tot una senyora de la classe alta anés a vestirse a la Riera baixa. Prenent les targetes. Un altre cosa: ara al sortir, entri a la botiga de la dreta y digui al impressor lo mateix que a la modista.
GLO. Y que's trasladi, també?
TERE. Ab vivesa. No! Aquest que no's mogui. Ens dona vint duros de la botiga, que no es rès, peró dificilment trobaríam qui en dongués tant. Díguili que demà es el sant de moltes amigues meves y necessito per avuy mateix que'm posi una corona a les targetes. ¿M'entén? Li dona la capsa.
GLO. Serà servida. ¿Mana rès més, la senyora marquesa?
TERE. De moment, rès més, sinó que's posi ales als peus. De cop. ¡Ah! y al baixar, digui al porter que pugi.
GLO. Molt bé diu. Se'n va.
TERE. Sortint a la porta. Escolti! Ab ironía. Si veu a la cuynera díguili que si vol que li envihi el cotxe.

ESCENA IX

Donya TERESA y l'ANGELINA y després DAMIÁ.

L' Angelina s' haurà apropat al balcó y guayta ab insistencia cap a fora, mitj amagada ab el cortinatje.

TERE. Tornant. Les primeres disposiciòns estàn donades ¿Ahont deu ser en Grau? a tothom li vé ample,'l títol, en aquesta casa! Jo sola, ja ho veig, tota sola, hauré de portar el pès de la corona! Veyent a l'Angelina. ¿Qué hi busques, aquí?

ANGE. Rès, mamà. Mirava si plovía.

TERE. Ab intenció. Donchs me sembla que farà bon sol quan tornaràs a veure lo que busques.

ANGE. Hi ha en les teves paraules una ironía que no sé lo que vol dir...

TERE. No't preocupis; ja t'ho diré jo! Vol dir que també s'ha acabat el *flirtejar* ab l'Arturo y el rebre postals ab cors y fletxes y...

ANGE. Es diu sagetes, mamà.

TERE. Bueno, donchs. ¡S'han acabat les sagetes! Ab la florida de nobles solters que alternaràn ab nosaltres, ¿ens entretindrèm ab un Arturo vulgar, ni que vesteixi a la moda?

ANGE. Somicant. Donchs jo estimo a l'Artur, y, encare que'm fessin reyna, l'estimaría.

TERE. No diguis tonteríes, nena, que ara t'escauhen menos que may! A una senyoreta particular se li permeten, com a expansió, algúns esclats de cursilería amorosa, honestos é inofensíus; peró la filla d'un marquès certes coses les té *vedades!* Se sent el timbre de la porta del pis. Vés a obrir.

ANGE. ¿Ja m'ho permet això, la meva condició?

TERE. Vès qui hi ha, vès, mofeta!

L'Angelina se'n và, tornant desseguida acompanyant a Damià, el porter.

ESCENA X

Donya TERESA, l'ANGELINA y DAMIÁ.

Aquest và sense rès al cap. Porta americana vella, curta y passada de moda. Camisa ab coll planxat y còrbata, tot mitj desfet y mal girbat, menys les sabates que son ben enllustrades. L'Angelina anirà apropantse al balcó y finalment desapareix d'escena.

DAMIÀ. Entrant. Deu la guart. Diu que'm demana, la senyora?

TERE. Sí, Damià.

DAMIÁ. Què se li ofereix, donya Teresa?

TERE. Mirantlo de cap a peus. Miréu: En primer lloch, d' avuy en endevant: heu de procurar vestir ab més elegancia. ¿Compreneu ?

DAMIÁ. Que'm vol casar, potser, donya Teresa?

TERE. Deixeuvos de bromes, que's tracta d'una qüestió molt seria.

DAMIA. Posantse seriós. Espliquis. L'escolto seriament.

TERE. Acabèm de rebre la falaguera noticia de que a n'en Grau, li ha sigut concedit, ab tots els honors, el títol de Marquès.

DAMIÁ. Ab sorollosa alegria. El senyor Grau, marquès ? Per molts anys, y me'n congratulo, Donya Teresa. Fent un acatament. El seu marit es, com si diguessim, una bellíssima persona y's mereix...

TERE. Interrompentlo ab severitat. Mereix que'ls seus servidors es presentin digna y decorosament.

DAMIA. No's disgusti, per xò. Em faré fer un vestit a la última moda, com si diguessim: Pantalón arrebóssat, americana llarga y cenyida y ab el tall fins a mitja esquena. ¿Li và bé axís?

TERE. Es que no n'hi ha prou ab posarse una prenda. Cal sapiguer portarla cuydadosament, y vos, sembléu el pare Descuyt. Ara mateix, mireuvos: Portéu la corbata despassada, el coll a la *negligé* y se us veu tot el *gemelo*. ¡Y quin *gemelo!* Gros y ordinari com una pessa de cinch cèntims!

DAMIÁ. Apariantse, precipitadament, la roba devant del mirall. Té rahó, perdoni, però de lo que s'em vegi el *gemelo*, ho faig, com si diguessim, expressament.

TERE. Per demostrar encara més que sou un home de tosca condició.

DAMIÁ. No senyora: Per demostrar que soch un porter agrahit. Aquest botonet, signant el del coll que ara ja es tot groch, junt ab altres, me'l và donar el senyor marquès quan encare no ho era.

TERÉ. Naturalment, home! Si'l senyor marquès ho es d'avuy!

DAMIA. De groch?

TERE. Enfadada. De tonto!

DAMIÁ. No ho crech pas, y dispensi: Encara que ho fós, no estaría bé que ho digués la senyora marquesa.

TERE. Secament. Acabèm! Si procurèu posar un xich de cuydado en el vestir y en el parlar, nosaltres procurarèm aprofitarvos.

DAMIÁ. Gracies, senyora marquesa, mil gracies.

TERE. Ara, farèu un ensaig de les vostres noves obligacións.

DAMIÁ. Lo que vostè mani.

TERE. Agafantlo per un bràs. Veyàm, gireuvos! Mirantli els peus. Las sabates... Ah, ja, ja! ben enllustrades!

DAMIÁ. Ab tò dramàtich. Son els últims amors del méu antich ofici, senyora.

TERE. Els peus estàn be.

DAMIA. Donchs, amunt, amunt,no's torbi. (De quan era artiller que no m'havían passat revista.)

TERE. Trayeuvos aquesta americana del any hú.

DAMIÁ. Tot lo que vulgui. Ho fà.

TERÉ. Cridant. Nena! A n'en Damià. Arregleuvos el coll de la camisa y amagueuvos l'*agrahiment.*

DAMIÁ. El què?

TERE. El *gemelo*, home agrahit, el *gemelo* d'en Grau! Cridant més fort. Nena!

ANGE. Sortint del balcó. Mamà!

TERÉ. ¿Surts, d'aquí al balcó!...

DAMIÁ. Y ara, senyoreta! ¿que vol agafar un encostipat?

ANGÉ. Al vèurer a n'en Damià. Vostè si, que l'agafarà, si no s'abriga! En Damià fá un estornut. ¿Vèu?

Vá a tancar el balcó.

TERE. ¡Tornemhi! Jo l'aparadaré aquest balcó!

DAMIÁ. No cal, senyora marquesa; per mi no cal. Estornudant. No será rès.

TERE. Enèrgicament. Nena!

ANGE. ¿Què mana?

TÉRE. Porta'l jaqué vell del papà.

ANGE. Anantsen per la dreta, segón terme. (Primer Marque sos; ara, sastres... Jo ho diré tot al Arturet!)

TERE. Interinament, y mentres se us confeccionarà una *librea* apropòsit, farèu l'aprenentatje ab un jaqué d'en Grau.

DAMIÁ. Tant d'honor, senyora...

TERE. Anantsen pel mateix indret que l'Angelina. ¿Que no'l trobes?

DAMIÁ. Qui m'ho havía de dir que, de grau en grau y comensant per un botó, acabaría per posàrmeli fins el jaqué. Torna donya Teresa ab un jaqué.

TERE. Teníu. Li dona. Anèu en compte, no l'esqueixèu!

DAMIÁ. Se posa el jaqué ab dificultat y li vé molt esquifit. Ja está.
TERE. *Apariantli.* Us vé un xich petit.
DAMIA. No, no es gran cosa... sembla talment fet per mi (quan tenía dotze anys.)
TERE. Prenèu un xich de paciencia. Pera fervos el *traje* nou ja us pendràn la mida. Dirigintse a la porta de la dreta. Nena!
DAMIA. (Això va al revés de quan vaig caure soldat: allavores, abans de passarme revista van amidarme.)
TERE. Portarèu una gorra ab visera de xarol y una franja ab escuts brodats, tot al voltant. Acudintli una idea. Y té rahó: a las *boca-mangas* també hi há d'haver franja ..em sembla que si Consultemho. Angelina! Surt l'*Angelina* per la mateixa porta de la dreta. Porta l'Espasa.
DAMIA. *Ab* estranyesa. (¿Sabre y tot? Semblaré un municipal, vaja!)
ANGE. ¿Què vols mirar?
TERE. A veure si a la *librea* del porter...
ANGE. Rectificant. Llureya, vols dí!
TERE. ¿Còm?
ANGE. Se'n díu llu-re-ya.
TERE. ¿Ja ho sabs bé?
ANGE. Sí, mamá: ho he sentit dir al Arturet moltes vegades.
TERE. En fi, no vuy disgustarte. Veyàm, donchs, si a la *llureya* del porter hi ha d'haver franja a les *boca-mànigues.* ¿Es diu així?
ANGE. Exactament. Però no sé hont trobarho lo que vols.
TERE. Mira a la paraula *Portero.* L'haurèm de consultar molt sovint aquesta Enciclopedia: Ab això y les màximes de darrera 'ls fulls del calendari, un hom pot presentarse fins al Ateneu.

L'*Angeliaa* se 'n và pel mateix indret d' abans.

DAMIÁ. Encare no vé aquet sabre?
TERE. Sense entéudrel. ¿Quin sabre?
DAMIÁ. Aquesta espasa que diu.
TERE. No'm feu riure, Damià! No parlèm de cap arma, sinó d'un Diccionari, d'un llibre, entenuè?
DAMIÁ. No senyora. ¿D'un llibre en dihuen una espasa, els marquesos?
TERE. No siguèu ignorant! Els diccionaris, generalment, se'ls anomena pel nom de qui'ls fà.

DAMIÁ. Y l'autor d'aquet de vostés, es diu?...
TERE. Espasa, això és.
DAMIÁ. Se'n deu dir d'apellido, perquè Santa Espasa no hi es pas.
TERE. (Y Sant Llonza, menos!) Dirigintse a l'Angeliua. Que no ho trobes, nena?
ANGE. De dins, No hi arribèm, mamà.
DAMIÁ. (El deuhen tenir molt enlayre!)
ANGE Sortint. No hi arribèm.
DAMIÁ. A hont el tenen penjat, aquest llibre? Diguimho, veurà si hi arribaré, jo.
ANGE. Vuy dir que no la tením, la lletra que busquèm.
DAMIÁ. Ah! els hi manquen fulls al *Daccionari?* Mal fet de comprarlo un llibre que no hi sigui tot! An els llibres, com a les dònes,—y dispensin la comparació—lo que hi manca, quan els hi manca alguna cosa, es sempre lo més interessant.
TERE Impacienta. (Que estúpit!)
DAMIÁ. Per xò, jo, de llibre incomplert no n'he comprat ni un.
ANGE. Y de sencers?
DAMIA. Tampoch. Veu que ni uns ni altres els sabría llegir...
ANGE. Es un mal que no sàpiga de lletra.
TERE. De sobte. Té rahó! Em sembla que no podrèu continuar, en aquesta casa.
DAMIÁ No m'espanti, per l'amor de Déu, que no puch fer gestos!
TERE. Ja'n parlarèm, d'això. A l'*Angelina,* cambiant de tó ¿Com hem quedat ab les franjes?
ANGE. No ho sé.
TERE. Acudintseli una idea. Veuràs: Porta les lliga-cames del padrí. Ens en enterarèm ab calma y, de moment, les hi posarèm.
DAMIA (Just! Ja no puch bellugar els brassos, no més falta que'm lliguin les cames!)
ANGE. ¿Quines vols dir, mamà?
TERE. Aquelles de xeixanta-cinch cèntims que't và regalar el padrí, y que no les portes per massa ordinaries. Sembles tonta! *Angelina* se'n và. Aquesta criatura ab l'emoció d'avuy, no sab lo que li passa.
DAMIÁ. Es comprèn... La criatura... no s'hi havía trobat may, com si diguessim, y... es comprèn.
ANGE. Tornant ab unes lliga-cames amples y virolades. Les lliga cames.

DAMIÁ. (Ay! que semblaré un llorito disfressat!)

ANGE. Apart a donya Teresa, donantli les lliga-cames. ¿Per què 'l guarneixes d'aquesta manera? Pobre Damià!)

TERE. Calla, impertinenta! Què sabs tú! Si això no es més que un ensaig... una proba... Dirigintse an en Damià. No 'n feu cas, Damià.

DAMIÁ. Per compliment. Fugi!... y ara! La criatura... es comprèn. Cambiant de tò. Deixi:

Li pren una lliga-cama y và per posarsela allà hont s'acostumen a posar.

TERE. No... ¿Què feu?

DAMIÁ. ¿Que no tenen les cames al mateix lloch que l' altre gent, els marquesos?

TERE. Però si això no representan tals lliga-cames, home! Això 's posa aquí, com una especie de galóns. Les hi posa. una a cada mànega.

DAMIÁ. (Sí, vaja: ja m'han fet cabo.)

TERE. Un xich més avall. Les hi posa, mírant l'efecte,

DAMIÁ. (Ah! donchs, més amunt: Tinent!)

TERE. Axís! veyèu? Això representa la franja blassonada que portarèu a la llureya definitiva. Ho teniu entès?

DAMIÁ. Entès, definitivament.

TERE. Donchs prepareuvos a fer els honors als senyor Marquès quan arribi. Se senten dugues vibracións del timbre de la porta. que potsé ja es aqui.

ANGE. Sí, que es el papà, si!

TERE. Apressurantse. Veus, si'ns descuidèm?

ANGE. L'obro?

TERE. No, no l'obris, encara! Pren una safata, hi posa la targeta d'en Valentí y la dóna an en Damiá. Teniu, fiqueuvos aqui al quarto de bany Primer terme de la dreta. perquè 'l senyor no us vegi, y quan sentiu un cop de timbre llarch, sortiu y li presentèu la safata, dihentli, ab tota reverencia: «Excelentíssim senyor...» Fà un gran acatament.

DAMIÁ. Anant cap al quarto indicant. Perdi cuidado. Timbre.

TERE. Acompanyantlo precipitadament. Mireushi bé. Us hi và la portería! A l'Angelina. Obre. L'Angelina obeeix. Donya Teresa s'aparía el pentinat y 's prepara tot ella. El cor me salta com en el día del nostre matrimoni!

ESCENA XI

Donya TERESA, l'ANGELINA y el Senyor GRAU, després, en DAMIÁ.

Grau entra content y rialler, portant dugues ampolles embolicades ab paper fi.

GRAU. Abràssam, Teresa! Deixa les ampolles al primer lloch que troba.

TERE. Tendrement. Dónam els brassos, *Grauet* meu! S'abrassen.

ANGE. Apropantshi. Papà!...

GRAU. Estich content, molt content, Teresa! Acabo de rebre un telegrama...

ANGE. Ja ho sabèm, papà.

GRAU. Es la confirmació d'una bona nova.

TERE. Ja la sabèm, tonto, ja la sabèm! Volies darnos una sorpresa y l'hem sapiguda primer que tú.

GRAU. Sorprés. Ah, sí?

TERE. Abrassantlo. ¡Que m'has fet ditxosa!

ANGE. Penjantseli al coll per l' altre costat. Papà del meu cor!

GRAU. Més sorprès. (Què es aquest quadro de familia?)

TERE. Sospirant exageradament dols. Ay, *Gerardo!*

GRAU. Ab extranyesa. *Gerardo?* (Bo! ja hi sóm!
Les dugues dònes mitj ploren d' alegría.

TERE. Estèm *locas, locas* d'alegría! Quint salt m'ha fet el cor al sapiguerho!

ANGE. Si ho sabíes, papà!

GRAU. No us enterniu, vaja, no us enterniu, que no n' hi ha per tant.

TERE. De sobte. No n' hi ha per tant, dius? Espèrat.
Apreta llargament el pulsador del timbre.

CRAU. A l' Angelina. Que 's proposa, la mamà? Ja n'ha fet alguna de les seves? Conversen entre ells.

Teresa, desprès d'un moment, al veure que en Damià no surt desseguida, s' acosta a la porta del quarto y diu baixet:

TERE. Sortiu. Un xich més alt Sortíu! Al veure an en Damià, que surt tot esquitxat y ab la safata plena d' aigua. Reina santíssima!

GRAU. ¿Qui es aquest boig?

TERE. Apart a Damià. ¿Què heu fet!..

DAMIA. Sacudintse l'aigua atemoritzat. Perdoni... Sense pensar hi obert l' aixeta de la dutxa...
El senyor Grau esclata a riure.

TERE. Molt irritada. Sou un estúpit! Despediuvos de la portería!

DAMIÁ. *Suplicant mitj ajonollantse.* Clemencia. senyora, clemencia...
GRAU. Damià!
DAMIÁ. *Apropantshi y presentant la safata ab un exagerat acatament.* Excelentíssim senyor...
GRAU. Eh...? *A l Angelina.* Que ja som a Càrnestoltes? *An en Damià contenintse el rinre.* ¿Qui us ha guarnit aixís, y que es tanta mullena? Que heu prés una dutxa, vestit?
DAMIÁ. *Com abans.* Eminentissim senyor...
GRAU. *Mirantsel de cap a peus.* El feu bé aquest paper!.. Peró, Noya, *A donya Teresa.* aquesta broma la trobo de molt malt gust, permètem que t'ho digui Per quinze mil pessetes, que no són de cap rifa, sinó de gènero entregat fà més de dos anys, no s'ha de fer tanta comedia.
TERE. *Un xich contrariada.* Peró, home, si això no es més que un ensaig.
GRAU. *Ab extranyesa.* Un ensaig?
TERE. Si ¿Y aquè vé, ara, parlar de mils pessetes? Que potser has comprat el títol a cambi de gènero?
GRAU. ¿Quin títol? ¿De quin gènero parles? *A l'Angelina.* ¿Quin embolich de cordes s'ha fet la mamà.
ANGE. Vol dir el marquesat.
GRAU. El mar de... hont? *Resoludament.* Damià!
DAMIA. *Com abans.* Reverendissim senyor...
GRAU. *Energicament.* ¡Prou reverencies! sinò salteu de la portería.
DAMIA. Ay, no! .. (quina culpa hi té, la portería?) *Agenollantse.* Perdó, senyor Marquès...
GRAU. *Enfadat.* ¡Altra vegada? ¿Que us burléu de mí?
DAMIA. Soch un home honrat, senyor; un pare de familia; però de porter de cases de marquès no n' he fet may, com si diguessim may. Comprench que ho faig molt malament, però fassis càrrech que això no es més que'l primer ensaig... la senyora marquesa té raho.
GRAU. *Cada vegada ab més extranyesa.* La senyora...? Voleu dir la meva esposa?
TERE. Si, la teva esposa, si; jo mateixa.
ANGE. No fassis el desentès. papà.
GRAU. Si no us entench, Lina; si fa mitja hora que no us entench! Parléu seriament d'un cop. Ja'n faréu després, de broma.
ANGE. *A donya Teresa.* Potsé si que no sab rès...

TERE. Veyàm: ¿De qui es el telegrama que has rebut?
GRAU. Del corresponsal d'Almería.
TERE. Y què diu?
GRAU. Que les quinze mil pessetes de la casa Equis y Guión les cobrarèm íntegres.
TERE. Y rès més?
GRAU. Què vols més? Encara gracies que's cobrin justes.
TERE. Vuy dir si deya alguna altre cosa, 'l telegrama.
GRAU. Ah! no. Ja es tot lo que podía dir.
TERE. Tornant a l'alegría d'abans. T'equivoques. Diu més, molt més, aquesta tarjeta. Donèuli, Damià.
DAMIA. Temerós. ¿Ab reverencia o sense?
GRAU. Prenent la targeta de la safata. Vinga, veyàm. Que es tou, això!
DAMIA. S'haurà remullit una mica..
GRAU. Mirant la tarjeta. D'en Valentí? Què vol aquest
TERE. Ab impaciensia. Llegeix!
GRAU. Llegint. «*Expedient resolt favorablement*... Comprenent de lo que 's tracta. Ah! vaja... «*Titol registrat, y marques. Te felicito.*»
ANGE. Ab despreci. Marques?...
TERE. ¿Què dius, ara?
GRAU. Sens dari importancia, Si; les marques de fàbrica per dos articles nous. Ja fà tres dies que ho sé. Dirigintse a donya Teresa. Y era aquesta, la gran nova?
TERE. Desconcertada y nerviosa. No, Grau, no; no has llegit bé!
GRAU. ¿Què't penses que no sé de lletra?
DAMIA. Que ho digués d'un servidor...
ANGE. Desilusionada. Marqués!... Diu marques, mamà! Y nosaltres que'ns creyem...
TERE. No pot ser! Es impossible que digui això. Y encara que ho digués. Està equivocat, hi falta l'*acento*.
ANGE. Vol dir un accent.
GRAU. No hi manca rès!
TERE. ¿N'estàs segur?
GRAU. Seguríssim! Diu marques, y prou.
TERE. Ab menspreu. Deu estar escrit en nacionalista.
GRAU. Picat. Y vosaltres ho heu llegit en burro!
TERE. Cayent del ídem. Axís aquesta targeta...
GRAU. Donantli. Es un paper mullat.. Té:

Conversa baix ab l'*Angelina.*

TERE. *Aterrada.* Quina vergonya!... *De sobte.* Damià! traveuvos les lliga-cames!

DAMIÁ. *Trayéntseles y donàntleshi.* Ab molt gust, si es servida. El jaqué també?

Donya Teresa li diu que si y se 'l treu.

GRAU. No es el meu jaqué?...

DAMIA. *Escorrentlo y plegantlo.* Ja li tornaré aixut y planxat. Perdoni.

Donya Teresa s' deixa caure abatuda a una butaca.

GRAU. Anèu, Damià, anèu.

DAMIA. Es a dir que no hi ha rès de lo dit?

GRAU. Rès. Ha sigut una broma. Anèu, vigilèu bé; no 'm deixèu la portería sola; feu que nosaltres estiguèm contents de vós, y vós n'estarèu de nosaltres.

DAMIA. Gracies, senyor Piquer, gracies. *Anántsen.* Encara que no sigui marquès, es, com si diguessim, una bellíssima persona. Ab el seu permis.

Se 'n va.

ESCENA XII

El Senyor GRAU, Donya TERESA y l'ANGELINA y després GLORIA.

GRAU. *A donya Teresa, ab ironia.* Us heu lluhit, senyora marquesa! *Esclata una riallada.*

TERE. Si, ríuten, encara, del meu dolor! Insúltam, denígram!... *El senyor Grau s' assèu y no para de riure.* ¡Què desgraciada soch! *Rompent a plorar.*

ANGE. *Apropantshi, carinyosament.* Mamà...

TERE. *Abrasantla.* Ja no sóm rès, filla meva... *Ab gran desconhort.* no som rès!...

ANGE. No t'ho prenguis axís, mamà...

TERE. *De sobte.* ¿De què 'ns serveix gastar tants diners per un Diccionari, si no 'ns evita 'l ridícol? *Resoludament.* Ja pots tirar l Espasa al foch!

GRAU. No cremis rès, Lina, no cremis rès. ¿Quina culpa hi té 'l Diccionari si vosaltres no sabèu de lletra!

Entra Gloria apressuradament.

GLO. Senyora... ¿Què té? No 's disgusti...

TERE. *Mal humorada.* Vagi, no 'm digui rès!

GLO. Si visté sabía 'l tip de corre que m'he fet, per servirla.

TERE, Si, eh? Donchs malaguanyat servey y mala-

guanyats passos! En fi, sapiguèm: ¿Ha tirat el telegrama?

GLO. No, senyora.

TERE. *Sorpresa.* Com!

GLO. He vist a don Valentí...

GRAU. El delinqüent! *Conversa ab l' Angelina.*

TERE. Galàn subjecte! Encara no es a Palma?

GLO. No, senyora: era a la Central. M'ha explicat la confusió de que havien sigut víctimes per culpa d'ell, y tot excusantse, m'ha autorisat per dirli que no ha estat gens desacertada, ja que el senyor Grau té mèrits de sobres per esser marquès y fins conde.

GRAU. Ja ho crech!

TERE. Bé es prou amable.

GRAU. Es un adulador, no te'l creguis. Tot això ho diu perqué li fassi una nota.

GLO. *Ap, a Angelina.* A baix hi ha aquell jove, senyoreta.

GRAU. *Dirigintse a Gloria,* Ha fet molt bé de no posar el telegrama.

TERE. Y a casa la modista, tampoch hi ha anat?

GLO. Si senyora, hi havía anat primer.

GRAU. Planxa!

L' Angelina, dissimuladament, surt al balcó.

GLO. Prò ara hi he tornat, a dirli que dispensés, que una servidora soch nova a la casa y m'havía confós.

GRAU. Divinament.

TERE. Respiro!

GLO. També anava a dir al impressor que no coronés les tarjetes fins a segona ordre, y ja no hi he sigut a temps; però m'ha promès que avuy mateix n'hi enviarà unes de noves.

Entra l' Angelina y se 'n và pel fons.

GRAU. Molt bé! Es mereix un premi.

GLO. Es veu que es inteligent aquell bon senyor.

GRAU. Vostè, vostè es la que se'l mereix, el premi.

Timbre.

GLO. *Modestament.* Una servidora? Per què?

TERE. Vagi a obrir, vagi.

Gloria obeheix. L' Angelina torna al balcó,

GRAU. Angelina! ¿Què es tant entrar y sortir? Què 't penses que no vigila,'l papà? No té rès més que fer, aquell noy, que estarse plantat al devant de casa com un pal de tramvia?

ANGE. Ruborosament. No ho sé, papà...

GRAU. Seriosament. Donchs ja ho sabrè jo, quant sigui hora.

TERE. No la renyis més, vaja...

ANGE. *A la mamà* confidencialment. Ara que ja no som marquesos, li deixaràs tornar a escriure postals?

TERE. No ho sé, Lina; pregúnteu al papà.

GLO. Entrant. Si es servit.

Entrega una carta al senyor Grau y's queda a últim terme.

TERE. *Ab* interés. De hont es?

Tota la escena, fins al final ràpida y animada.

GRAU. De París. Es del noy. L'obre.

ANGE. *Alegra.* Del Andreuhet?

TERE. *Ab* esclat d'alegría. Ay, fill meu! Ets la meva única esperansa! Ens deu donar detalls del seu triomf.

GRAU. Es en francès y diu axís: Les senyores s'hi apropen escoltant ab ansietat. «Volguts papàs: Tinch l'honor de saludarvos desitjantvos felicitats. Un petó, Lina. Estich molt content, papà.»

TERE. Interrompent. Ha triomfat! Ha triomfat, el meu fill!

GRAU. Continuant. «Per no serte gravós y disposar de fondos de reserva, hi entrat de dibuixant Donya Teresa y la seva filla's toquen y's fan senyes, comunicantse la satisfacció· a casa *madame* Renier, una marsellesa divorciada que té una fàbrica de blondes y puntes a París.»

TERE. De puntes de París? *Ab* extranyesa.

GRAU. Marcant les paraules. De puntes y blondes, a París. No confonguèm Llegint. «*Madame* Renier es una senyora intel·ligent y decentíssima, jove, no mal parescuda y ab un capital de siscents mil franchs.» Ay, ay, ay!... Parantse y llegint pera ell.

TERE. Avall! Vés al grà, home!

GRAU. Prou que se'n hi ha anat ell, al grà!

TERE. *Ab* ansietat. Digues!

ANGE. Continúa...

GRAU. Continuant. «Hi hà dos mesos que soch a la casa y vàrem simpatisar desseguida. Tant es axís, que, si m'ho permetèu, faré un viatje pera férvosla coneixe... donchs el mes entrant, m'hi caso.»

TERE. Sorpresa y indignada. Què dius!

GRAU. Al fí, comerciant!

ANGE. *Alegrament sorpresa.* ¿Diu que's casa?
TERE. Això no es possible! Sería monstruós!...
GRAU. No li trobo tant com te sembla.
TERE. ¡Còm! ¿Fores capàs de casar el noy ab una comercianta, divorciada, y marsellesa?...

Ab menyspreu.

GRAU. Veurèm. Si es tal com ell diu, perqué no?
ANGE. Sí, mamà: déixal que's casi. Y a mí també. Casemnos tots!
TERE. Y l'Art?... Com queda'l seu Art? Y la gloria?...
GLO. *Apropantse.* Mani, senyora.
GRAU. Aquí la tens: Avuy com avuy, confórmat ab aquesta. *Per la cambrera.* Y procura guardarla, que es una xicota que val més or del que pesa.
GLO. Mercès pel bon concepte, senyor Grau. Desitjan pendre alguna cosa?
ANGE. Ay, sí, papà, sí!
GRAU. *Prenent les dugues ampolles que ha deixat al entrar.* Tastarèu dos licors nous que fabrico. *Desembolicantles.* Marques y títols registrats. *Donya Teresa al sentir marques, fà una mueca de disgust.* Son les primeres botelles: jo mateix les he omplert y hi he posat l'etiqueta. *Aixecantles alternativament, una a cada mà.* «Piqueol y Angelina»
ANGE. *Picant de mans.* Visca'l papà!
GRAU. Y ¡visca l'Angelina!
TOTS. *Menys D.ª Teresa.* Viscan!
ANGE. Anímat, mamà...
TERE. *Ab gran desilusió y preocupada ab la seva idea.* Ni nobles, ni cèlebres!... *Aixecantse y reaccionant.* En fí, brenèm; com uns simples vulgars
GRAU. Gloria! Servèixins un brenar esplèndit. Hi hà quinze mil pessetes per gastar!

Dona'l bras a la senyora y's dirigeixen tots al menjador, alegres y somrients.

TELÓ RÀPIT.

38 OBRES PUBLICADES

	Ptas.
Lo Contramestre, drama en 3 actes de Serafí Pitarra.	2'00
Las Euras del Mas, drama en 3 actes de Serafí Pitarra.	2'00
Las Joyas de la Roser, drama en 3 actes de S. Pitarra.	2'00
Lo Ferrer de Tall, drama en 3 actes de Serafí Pitarra.	2'00
Los Segadors, drama en 3 actes de Serafí Pitarra. .	2'00
Amor telefónich, comedia en 1 acte de Eduart Aulés.	1'00
Las claus de Girona, drama en 3 actes de S. Pitarra.	2'00
El Drach, drama en 1 acte de J. Pous Pagés. . .	1'00
Lo monjo negre, drama en 3 actes de Serafí Pitarra.	2'00
¡Permetim!... Sainet lírich en 1 acte, arranjat al català per Ll. Puiggarí.	1'00
Dillúns de sabater, sainet en 1 acte de R. Ramón Vidales.	2'00
Sota Terra, drama en 3 actes de Serafí Pitarra. . .	2'00
El casament per forsa, comedia en 1 acte de Moliére, traducció de Salvador Vilaregut.	1'00
La nit dels Reys, drama en un acte de S. Vilaregut.	1'00
Lo Rector de Vallfogona, drama en 3 actes de Serafí Pitarra.	2'00
La má de mico. rondalla dramática en un acte y 3 quadros, de W. Jacobs, adaptat al català per en Salvador Vilaregut.	1'00
Historia de Cristofol Colón, monólech cómich de P. Parellada.	0'50
La Presentalla comedia en 3 actes de Apeles Mestres.	2'00
Un Malalt, monólech cómich de Apeles Mestres. .	0'25
Café y Copa, comedia en 1 acte de Serafí Pitarra. .	1'00
La Banda de Bastardía, drama en 3 actes de S. Pitarra.	2'00
L'Ordinari Henschel, drama en 5 actes de Gerart Hauptmann, traducció de A. Pí y Sunyer. . .	2'00

El Barber de Sevilla, comedia en 4 actes de Beaumarchais traducció de Carles Capdevila. . . . . 2'00
Baratería, drama en 2 actes de Lorde y Forestier, traducció de Salvador Vilaregut. . . . . 1'50
El viatje del senyor Pons, comedia en 4 actes de Labiche y Martín, traducció de Salvador Vilaregut. . 1'00
O Rey ó res, drama en 3 actes de Serafí Pitarra. . 2'00
La Rosa blanca, drama en 3 actes de Serafí Pitarra. 2'00
La familia Grill, comedia en 1 acte de L. Escaler. 1'00
Un bon home, monólech cómich de Santiago Rusiñol. 0'50
L'apotecari d'Olot, comedia en 3 actes de S. Pitarra. 2'00
La deria de don Pau, comedia en 1 acte de Pere Colomer y Fors. . . . . 1'00
De festa major, comedia en 1 acte de Pere Colomer y Fors. . . . . 1'00
Las ... dia en 3 actes de Serafí Pitarra. 2'00
Vid ... Giol. . . 1'00
L'a ... . 1'00
Lo ... arra. 2'00
Le ... as. . 1'00
L ... onsa. 1'00

... LANA

... l

...; 7'50 ptes l'any.

... *TRACIO*

... lona.

... BONAVÍA.

PER CONTRADICCIÓ

Juguet cómich en un acte, en vers

ORIGINAL DE

Joseph Pont y Espasa

Estrenat en la tarde del 15 d' Abril de 1894 en lo teatro del «ATENEO PROVENSALENSE»

PREU: 2 RALS

BARCELONA
BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»
Carrer de las Cabras, 13, segón
1894

PER CONTRADICCIÓ

Juguet cómich en un acte, en vers

ORIGINAL DE

Joseph Pont y Espasa

Estrenat en la tarde del 15 d' Abril de 1894 en lo teatro del

«ATENEO PROVENSALENSE»

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

Carrer de las Cabras, 13, segón

1894

Barcelona Imp. Alsina y Clos, Muntaner. ...

AL JOVE POETA Y AUTOR DRAMÁTICH

EN JOAN RIBAS PUIGVERT

Dedica aquesta més que humil obreta son amich y admirador,

Joseph Pont y Espasa.

REPARTIMENT

Personatges		Actors
FRANCISQUETA.	20 anys. .	Srta. DOLORS OLIVA
D. COSME.	50 » . .	Sr JAUME FRANCÍ
NASI.	25 » . .	» AGUSTÍ ABELLÓ
Sr. RAMÓN. . .	60 » . .	» IGNASI ROSANAS

ACTE UNICH

Sala de regular apariencia. Porta oberta al foro, y una lateral. Taula, cadiras, etc. Es de dia.

ESCENA PRIMERA

NASI, en la taula, jugant al solitari.

Vaja, això es molt. Ja fa un' hora
qu' estich aquí, 'l cap trencantme
per logrà fe un solitari
y per mes que jo las cartas
remeno, no 'm vol sortir.
Veyám un' altra vegada...
(*Pausa, mentres remena y coloca las cuatre primeras cartas. Després tirantne d' altras, diu:*)
Un sis, un dos, un caball,
un altre caball, un cuatre...
Avuy si qu' estich de pega;
sembla mentida, caramba.
(*S' aixeca y 's fica las cartas á la butxaca.*)
Per mes que m' agrada molt
fe 'l solitari, á vegadas
tan malament se 'm presenta,
que agafaría las cartas
y las faría á bossins.
Oh, es qu' es una caramada...

ESCENA II

NASI y FRANCISQUETA

FRAN. (*Sortint pel foro ab un cistell al bras.*)
Nasi.
NASI. Ola, Francisqueta.
FRAN. ¿Que feyas aquí?
NASI. ¿Qué? estaba
probant de fé un solitari;
pro hi tingut tanta desgracia
que no n' hi pogut fé cap.
¿Vols probar tú?... (*Oferintli las cartas.*)
FRAN. Ves, ves, ¡y ara!
sempre 'm surts ab aquest joch.
NASI. Es clar, com que no 'n sé d' altre...
¿Y d' ahont vens tu ab lo cistell?
FRAN. T' ho pots pensar, de la plassa.
¿Vols un préssech?
NASI. Si.
FRAN. Te aquest.
(*Li dona un préssech.*)
NASI. Manoy, qu' es dols. (*Menjantsel.*)
FRAN. ¿Que t' agradan?
NASI. Uy, molt; sempre 'n menjaría.
FRAN. Donchs té, menjat aquest altre.
(*Li dona un altre préssech y ell se 'l fica à la butxaca.*)
Me 'n vaig allá dins.
NASI. Escolta.
¿Ja has parlat avuy al teu pare
sobre 'l nostre casament?
FRAN. N' hi he parlat cuatre vegadas.
NASI. ¿Si? ¿Y que t' ha dit?
FRAN. Lo de sempre;
que ab tu no 'm convé casarme
perque ets tonto.
NASI. (*Picat.*) ¿Jo soch tonto?
FRAN. Ell ho ha dit.
NASI. Tinch una rabia...
Tothom diu de mi 'l mateix.
Això ja passa de ratlla.
FRAN. ¿Tothom te tracta de tonto?
NASI. Hasta D. Cosme m' hi tracta.
FRAN. Hasta 'l pare, voldrás dir.
NASI. Si, això es (Ja no pensaba...)
FRAN. Per xó tu no 't desesperis;
si 't prenen per tonto, 'ls altres,
jo t' prench per un bon minyo.
NASI. Es qu' ho soch: puch alabarmen.
FRAN. Sí, ja ho sé; per xó t' estimo

y tinch en tú, ma esperansa.
NASI. ¿M' estimas? quina alegría!
pero be, ¿tú no m' enganyas?
FRAN. No, home, no, 'm pots ben creure.
NASI. Be, ja 't crech.
FRAN. Si per desgracia
algun dia m' obliguessin
á que 'm casés ab un' altre
avants me faría monja.
NASI. ¿Sí? donchs jo 'm faría frare
y aixís estaríam plegats
y á las nits faríam...
FRAN. Vaja,
¿qué fariam?
NASI. Solitaris.
FRAN. Sempre ab aquet jo h en dansa.
Me 'n vaig á dins, que tinch feyna.
NASI. Escolta, ja no hi pensaba.
ERAN. Be. ¿qu' es lo qu' ara 'm vols dir?
NASI. Una cosa d' importancia.
FRAN. Digas, donchs, pero depressa.
NASI. Uy, no vagis tan cremada.
FRAN. Tinch feyna, home
NASI. Si 'n tens
la deixas.
FRAN. Vaya una gracia.
NASI. Primé es l' amor.
FRAN. Pero be...
NASI. Jo també deixo las cartas
y 'l solitari, per veure 't
y aixó que sabs que m' agrada.
FRAN. Pero vamos, ¿qu' es aixó
important, qu' has d' esplicarme?
NASI Ara mateix t' ho diré,
D. Çosme, vull di 'l meu pare,
tampoch vol que 'm casi ab tú.
FRAN. ¿Perqu' ets tonto?
NASI. No, caramba:
perque s' hi vol casar ell.
FRAN. ¿Ab mí? ja, ja; (*Rihent*) no esperaba,
per cert, aquesta noticia.
M' ha fet riure sense ganas.
¡Casarse ab mi aquell vellot!
NASI. Oh, y sembla qu' ell hi te ansia:
d' un mes en aquesta part
al teu pare li demana
la teva ma, cada dia
que 'l veu.
FRAN. Sí ¿eh?
NASI. Es cosa clara.
FRAN. ¿Y ell, sabs lo que li contesta?
NASI. Li diu qu' aixó vol gran calma,
qu' es assumpto delicat
y que te que meditarse;

pró no crech que de cap modo
accedeixi á sa demanda
perque D. Cosme, vull dir
lo meu pare, la contraria
li du quan parlan tots dos
y aixó es cosa que l' enfada.

RAMON. (*Dins.*) ¡Francisqueta!
FRAN. L' pare 'm crida,
vaig á veure que demana.
NASI. No hi vagis.
FRAN. Hi tinch d' anar.
NASI. Es que 't vull dir...
FRAN. Donchs acaba.
NASI. ¿Tu creus tambè que soch tonto?
RAMON. (*Dins.*) ¡Francisqueta!
FRAN. Ja vinch, pare,
NASI. Digas ¿ho creus?
FRAN. No.
NASI. ¿Y m' estimas?
FRAN. T' hi dit que si no fa gaire.
NASI. Be donchs, ara repeteixm' ho.
FRAN. Jo t' estimo ab tota l' ánima.
NASI. Així, ¡que 'n vals de pessetas!
¡Qu 'ets aixerida! ¡Qu 'ets maca!
T' estimo mes... (*Abultant.*)
RAMON. (*Dins.*) ¡Francisqueta!
FRAN. ¿No sents com me crida 'l pare?
Me 'n vaig á dins.
NASI. Si te 'n vas
fesme avants una abrassada.
FRAN. Aixó, Nasi, no pot ser
fins que 'ns casém.
NASI. ¿Que dius ara?
FRAN. Lo que sents.
NASI. ¿Y tu 'm estimas?
embustera, dona ingrata.
¡Ay! m' has traspassat lo cor
com un burot quan traspassa
un fardo ¡Ji, ji, ji, ji! (*Plora.*)
FRAN. Bò ¿ara ploras? (qu' es pavana)
Te vamos. ¿Estás content? (*L' abrassa.*)
NASI, Oh, mes content que unas Pascuas.

ESCENA III

NASI, FRANCISQUETA y RAMON

RAMON. (*Sortint per la porta lateral.*)
¿Quants cops te tinch de cridar?
NASI Y FRAN. ¡Ay! (*Espantat per la presencia de Ramon*)

RAMON. (*Que 'ls ha vist abrassats.*) Bé, molt bé.
NASI. (¡Pastarada!)
RAMON (*A Francisqueta.*)
¿Tu ab aquet ximple abrassada?
Aixó no 's pot aguantar.
Tu vols lo meu nom rebatre...
FRAN. Pare. . (*Suplicant.*)
RAMON. No 'm diguis ni un mot.
FRAN. En Nasi es un bon xicot.
RAMON. Lo qu' es ell, tonto per quatre.
FRAN. Jo l' estimo, pare.
RAMON. Ves
allá dins, en vá t' esclamas.
(*Se 'n va Francisqueta per la porta lateral.*)
Y á tu 't trencaré las camas
perque aquí no hi tornis mes.
NASI. Pero ¿qué hi fet jo algun mal?
RAMON. ¡Y ho pregunta! ¡Y no s' humilla!
Tu has abrassat á ma filla.
NASI. Si aixó es lo mes natural.
RAMON. (*Indignat.*) ¿Natural?
NASI. Si, ho repeteixo.
RAMON. ¡S' ha vist desvergonyiment!
T' haig doná una escarment... (*Va á pegarli.*)
pero bah, per tonto 't deixo.

ESCENA IV

NASI, RAMON y COSME

COSME. (*Surtint pel foro.*)
¿Qu' es això? ¿qu' es lo que passa?
RAMON. Miri, D. Cosme, 'l seu noy
s' ha permés fe una abrassada
á la Francisqueta.
COSMD. ¡Còm!
¿això has fet, pocavergonya?
RAMON. Y sens res de temeròs
m' ha dit desprès que això era
lo mes natural del mon.
COSME. Ja t' arreglaré, grandíssim. (*Amenassa à Nasi.*)
RAMON. Es un tonto.
COSME. No senyor.
no es un tonto qu' es un murri.
RAMON. Ah, bueno; es un murri, donchs.
(Ja comensa á contradirme.)
COSME. Vaja, mireu que això es molt:
atrevirse... (*Fent ademant d' abrassar.*)
NASI. No s' esclami
que ja sé perque ho diu tot.
COSME. ¿Perqué ho dich?
NASI. Perque 'm te rabia.

COSME. Si t' agafo 't torso 'l coll.
RAMON. No s' incomodi, D. Cosme.
NASI. Oh, deixil, Sr. Ramon,
que si ell de mi parla massa
també d' ell parlaré jo.
COSME. ¿Què pots dir de mi gran brétol?
NASI. Cosas que vosté sab prou.
RAMON. Nasi, vesten desseguida.
NASI. ¿Perqué?
RAMON. Perque ho mano jo.
NASI. No hi fet pas res.
RAMON. No repliquis;
y vesten ja.
NASI. Pero ¿ahont?
RAMON. Ahont vulguis, al botavant.
NASI. (*Anantse pel foro.*)
(Aniré á veure si un cop
puch logrà fe un solitari.
COSME. (Si no se 'n va ho xerra tot.)

ESCENA V

RAMON y COSME

COSME. ¿Ha vist com es lo meu fill?
RAMON. Ja ho he vist, pero á mi, això
no 'm causa gens d' estranyesa
perque com ell n' hi ha molts.
COSME. Com ell no n' hi ha cap mes
RAMON (Sempre la contradicció.) (*S' assentan.*)
COSME. ¡Quin disgust m' ha dat! li juro
que li tinch de fe un cap nou.
RAMON. Bè, allunyi aquestas ideas;
no 'n parlém mes.
COSME. Te rahó;
no 'n parlém mes. ¿Te un cigarro?
RAMON. Si.
COSME. Donchs fassim lo favor:
ara jo no 'n porto á sobre.
RAMON. Tingui. (*Li dona un puro.*)
COSME. Un puro, y sembla bò.
RAMON. Es de 'ls de mitj ral.
COSME. Perdoni.
pero vosté te un error:
aquest es de 'ls de deu céntims.
RAMON. (*Sentintse contrariat.*)
¡De mitj ral! ¿ho sabré jo?
COSME. Bueno, per això no s' enfadi;
tothom s' equivoca. (*Encen lo cigarro.*)
RAMON. (Es molt
tenir sempre la mania

de ferme la contra en tot.)
COSME. ¿Y 'ls negocis com li marxan?
RAMON. Home, de mal á pitjor:
avuy los temps están malíssims.
COSME. No ho cregui, senyor Ramon.
RAMON. ¿Que no ho cregui? (*Exaltantse.*)
(*Tant com l' anirá contradint D. Cosme creixerá la seva exaltació fins al final de ta escena.*)
COSME. Pe 'ls que saben
lo que 's fan, los temps son bons.
RAMON. ¿Vol dir que jo soch un ximple?
COSME. No senyò, no vull di aixó.
RAMON. ¿Qué vol dir donchs?
COSME. Que vosté...
no sé si 'm compren.
RAMON. No molt:
si s' esplica d' aquest modo...
COSME. Vull dir que vosté te 'l cor
massa bo per fer negocis,
que no es gens esplotador
y que tambè gasta massa.
RAMON. Si no gasto poch ni molt.
COSME. Si que gasta.
RAMON. Que no, dich,
y no parlèm mes d' això.
COSME. Parlém donchs d' un altre cosa.
¿Puch contar, senyor Ramon,
ab alló que 'm va prometre?
RAMON. ¿Qué li vaig prometre jo?
COSME. La má de la seva filla.
RAMON. May li he dit d' això ni un mot:
lo que li he dit mil voltas,
que m' hi pensarè.
COSME Bé, donchs;
es igual.
RAMON. ¡Y que ha de ser!
COSME. Per mi ho es.
RAMON. Donchs te rahó,
COSME. Vosté no viurá molts anys
perque s' enfada per poch
RAMON. Rahó 'm sobra quan m' enfado.
COSME. No es vritat senyor Ramon:
vosté te poca corretxa;
per' xó ha quedat viudo.
RAMON. ¿Jo?
si es viva la meva dona.
COSME. Pero no la te aquí prop:
ella á vosté va deixarlo
per no aguantá 'l seu geniot.
RAMON. Pro per aixó no soch viudo.
COSME. Si qu' ho es.
RAMON. Li dich que no.
COSME. Veurá, jo li provaré,..
RAMON. Vagi al diable, empipador.

COSME. (*Anantsen per la porta del foro*)
¿Veu com es lo que li deja?
Vostè s' enfada per poch.

ESCENA VI

RAMON

¡Quin home! m' ha fet posá
nerviòs, ab lo malehit
vici de ferme la contra.
Ja 'ls cich jo que n' hi ha un tip.
Si seguim enrahonant
m' haguera arribat á dir
que jo ni soch en Ramon
ni que *siquiera* soch viu.
Oh, 's necessita paciencia
per tractá ab tipos aixís.
(*Pausa molt curta.*)
Si jo pogués trová un medi
per xasquejarlo... ja 'l tinch; (*Després de rumiá*)
vaig á provar si 'm surt bé.
¡Francisqueta! vina aquí.

ESCENA VII

RAMON y FRANCISQUETA

FRAN. ¿Que hi ha, pare? (*Sortint per la porta lateral.*)
RAMON. ¿'T vols casá
ab en Nasi?
FRAN. (*Ab sorpresa agradable.*) Ah, si senyó.
RAMON. Donchs fent lo que 't diré jo
desseguida ho pots lográ.
FRAN. ¿Y qu' es lo que tinch de fé
pera unirme á mon amor,
á qui 'm té robat lo cor?
RAMON. Escoltam y t' ho diré.
(*Parlant baix á un cantó de la escena.*)

ESCENA VIII

RAMON, FRANCISQUETA y NASI

NASI. (*Surtint pel foro y parlant á sí mateix.*)
Hi lograt fé un solitari
després que m' ha costat molt.

Jo á ferlo estaba resolt
y may podia atinar'hi;
pero al fi .. ¡calla! aquí están
la Francisqueta y son pare. (*Reparant en ells.*)
¿Que deuhen dir?

RAMON. ¿Ja ho sabs ara?

FRAN. Si senyò.

RAMON. Donchs endevant;
á veure si sabrás fé
la comedia com t' hi dit.

FRAN. Pot estar ben persuadit
de que airosa 'n surtiré.
(*Anantsen pel foro y vejent á Nasi.*)
Ola, Nasi.

ESCENA IX

RAMON y NASI

RAMON. (*Vejent també á Nasi.*) ¿Tu per' qui?

NASI. Jo, ja ho veu; si no li agrada
que vingui, cap mes vegada
per res tornaré á vení.

RAMON. Creu que no 'm ve malament
que vinguis, pero veurás,
d' aquí en avant, que perdrás
lo temps miserablement
si vens per la Francisqueta.

NASI. ¿Que vol dir?

RAMON. Qu' ella ab ton pare
s' ha de casá.

NASI. Es cosa rara.

RAMON. No ho creguis, es cosa feta.

NASI. ¿Y ella hi consent?

RAMON. Bah, si estaba
fa poch, d' alló mes contenta
al parlarn' hi jo.

NASI. (*Ploriquejant.*) ¡Dolenta!
y m' ha dit que m' estimaba.

RAMON. T' ho ha dit y es la veritat,
t' estimaba; pero ara
ha sapigut que al teu pare
á n' aquí tu has maltractat
y per xó, noy, t' ha aburrit.

NASI. ¿No mes per xò?

RAMON. ¿'T sembla poch?

NASI. Escoltim.

FRAN. (*A D. Cosme, desde la porta del foro.*)
Entri. (*Entran los dos.*)

COSME. Aquí soch.

NASI. (*Ab disgust, per la presencia de D. Cosme.*)
(Jo estaré ben divertit.)

ESCENA X

TOTS

Ramon. Pot dispensarme, D. Cosme
si l' hi contradit en res.
Cosme. ¿Vosté á mi? ¡cá, home! jo
l' hi contradit á vosté.
Ramon. (Es cert, y per contradirme
ara aquí 's contradeix ell.)
Ha sigut un arrebato,
cregui que me 'n sab de gréu.
Cosme. Be, deixi aquesta manía.
Ramon. No es manía.
Cosme. Si qu' ho es.
Ramon. No, home.
Cosme. Li dich que si.
Ramon. (Ja torném ab lo mateix.)
Bueno, aném á lo que importa.
Nasi. (¿Tractarán del casament?)
Ramon. (Convé ara no esquivarlo
y adularlo al mateix temps.)
Vosté ha dit varias vegadas
D. Cosme, que si logrés
casarse ab la meva filla
sentiría un goig inmens,
¿no es vritat?
Cosme. Ah, si senyò:
fora aixó 'l meu goig complert.
Ramon. Donchs bueno, jo desitjant
aquesta unió, ara mateix
consentiré en que s' hi casi
si com no ho dupto, vosté
promet ferla ben ditxosa.
Cosme. Ho prometo formalment,
pro ¿ella ho vol?
Ramon. ¿No ha de volguerho?
Cosme. Quedo parat.
Ramon. Oh, ¿per qué?
això no te res d' estrany.
Cosme. Te d' estrany, y molt.
Ramon. No es cert.
Cos. Li dich que sí.
Ramon. No senyó.
Cos. Home, no sigui beneyt:
no hi ha cosa mes estranya.
Ramon. A veure, digui perqué.
Cos. Perqué ella es jove y bonica
y jo soch vell y molt lleig.
Fran. La simpatía, D. Cosme,

m' ha fet prendar de vosté.
COSME. ¡Com! si jo no soch simpátich.
RAMON. No n' hi ha cap que 'n sigui mes.
COSME. No 'n soch.
FRAN. Ho diu per modestia.
COSME Jo no soch simpátich ¿sents? (*Cridant*.)
RAMON. Si que n' es.
COSME. Li dich que no. (*Critant mes.*)
RAMON. Pero si massa que 's veu.
COSME Li dich que no soch simpátich. (*Cridant fort.*)
RAMON. Bueno, no ho es, acabém
¿Quan li vindrá be casarse?
COSME. Me sembla que d' aquí un mes.
RAMON. *Currienta*, donchs. (*Se 'n va per la porta lateral y D. Cosme l' acompanya parlant baix ab ell.*)
NASI. Francisqueta.
(No m' escolta, ¿será cert
que m' ha aborrit?)
FRAN. (¡Pobre Nasi!)
NASI. Francisqueta.
FRAN. Vaja, ves,
no t' estimo; ets massa tonto.
NASI. ¿Es á dir que tu també
'm tractas aixis, ingrata?
No tindrás perdó de Deu,
dolenta, mes que dolenta. (*Plorant.*)
COSME. Treu á fora aquet beneyt;
ja fa estona que 'm carrega
ab tant sumicar.
FRAN. (Pobret!)
Bah, deixemló estar, D. Cosme
que prou pena que te ell.
COSME. No ho creguis, no 'n te de pena.
FRANC. Si que 'n te
COSME. 'T dich que no 'n te:
¿no veus qu' es un poca latxa?
NASI. No 'm tracti tan malament,
D. Cosme, perque sinó
sabrá tothom qui es vosté.
COSME. ¿No l' has sentit, Francisqueta?
FRAN. No 'n fassi cas.
COSME. L' indecent,
m' ha dit Cosme, á mí, al seu pare:
no sé quin Sant me deté
qu' ara ab una plantafada
no li faig caure las dents
y 'ls caixals. ¡Poca-vergonya!
FRAN. Deixili estar per lo qu' es.
COSME. Oh, mala negada fassi.
FRAN. Escóltim.
COSME. Digas. ¡Beneyt!
(*Girantse á Nasi ab rabia.*)
FRAN. ¿Quan comensará á fe 'ls passos
pera arreglá 'ls seus papers?

Jo vull casarme aviat.

COSME. ¿Que tantas ganas ne tens?

FRAN. Vegi si 'n tinch, que voldria
casarme demá mateix
¡Es tan bonich lo casarse!

COSME. Bé, de bonich no n' es gens;
pero es bo.

FRAN. Ja ho crech qu' es bo,
mes que tot.

COSME. Y encara mes.

FRAN. Qui havia de dir, D. Cosme
que jo á vosté, de moment
sens tenirli simpatía,
l' hagués d' estimar.

COSME. ¿Sabs qu' es
aixó? l' amor.

FRAN. Ja m' ho penso.

COSME. Mira, dos que jo 'n conech
sense haverse vist. un cop
varen estimarse mes
que la Isabel y en Marsilla
y 'ls *amantas* de Teruel.

FRAN. ¿Y com varen estimarse?

COSME. A las foscas.

FRAN. ¿Com pot ser?

COSME. Dona, ab lo contacte... (*Accionant.*)

FRAN. Ah, ja.

COSME. ¿Comprens ara?

FRAN. Ja comprench.
Pero ¿que no 'm fa l' amor?

NASI. (¡Y li diu al devant meu!
(*S' assenta molt trist y pensatiu.*)

FRAN. Cuyti, diguim amoretas.

COSME. Deixam rumiá un xiquet.

FRAN. ¿Qu' ha de rumia?

COSME Las cosas
que tinch de dirte (*Rumía.*)

FRAN. Ah. be
(Qu' es animal aquest home.)

NASI. (Que soch desgraciat)
Corrent,
ja sé lo que tinch de dirte.

FRAN Apa, donchs.

COSME. Angel del cel,
colometa ressalada,
Sirena del firmament,
Sol que surt al dematí
y 's pon quan ja no s' hi veu,
pitera, Lluna *rabiant*,
Princesa del Univers,
estrella que m' enlluerna,
titona y ratulinet
Ara fesmel tu á mi á mí,
l' amor, que jo ja estich llest.

FRAN. (Vamos, ha acabat la tasca.)
NASI. No li fassis.
COSME. ¿Qu' ha dit?
FRAN Res.
COSME. Si qu' ha dit alguna cosa.
FRAN. Be, no ha dit res de vosté. *(Pauseta curta.)*
Quan serém casats, D Cosme,
serèm felissos ¿no es cert?
COSME. No 'n serém may de felissos,
es á dir, si que 'n serém.
FRAN. Al istiu farém sortidas
á Pedralbes y al Putxet
y anirém cap al teatro
aixís que vingui l' hivern.
(Tot molt exagerat fins al final de l' escena.)
Serém de tothom l' enveja
perque sempre ben juntets,
com modelos de casats
nos veurán per tot arreu.
Nos tractarém sempre ab mimo
y no intentarém per res
tirarnos los plats pel cap.
COSME. Oh, si que 'ns els tirarém
FRAN. ¿Que diu?
COSME. No, volia dirte...
FRAN. No s' equivoqui per Deu.
COSME. Bé...
FRAN. Perque sempre m' estimi
¡que cosas jo li faré!
COSME. Ah, ¿si? ¿'m farás moltas cosas?
FRAN. Y procuraré ab anhel
que ni un moment s' aburreixi.
COSME. (Aixó si que jo no ho crech.)
FRAN. Serém ditxosos, ditxosos.
¡Que hermòs que veurèm lo cel!
COSME. Jo crech que 'l veurèm com sempre.
FRAN. No, ¡cá! mes bonich. molt mes.
Los dias de fret, á casa
vora 'l foch, los passarém
y contarém forsa qüentos.
COSME. No pas jo perque no 'n sé.
FRAN. Gosant de la nostra ditxa
¡que curt trovarém lo temps!
tindrém ilusions hermosas,
may nos faltarán plaers,
no 'ns afligirá cap pena,
y aixis que tinguém un nen...
COSME. Bueno, bueno; prou romansos.
Me 'n vaig; tornaré després.
FRAN. ¿Se 'n va y 'm deixa, D Cosme?
COSME. Es precis: haig d' aná á fer
una diligencia.
FRAN. Donchs
torni aquí inmediatament

que jo ni un instant puch viure.
sense veurel á vosté.
(*Se 'n va D. Cosme per la porta del foro.*)

ESCENA XI

NASI y FRANCISQUETA, després RAMON

Fran. (*Mirant á la porta del foro.*)
Ja es fora, si; Nasi, vina
als meus brassos.
Nasi. (*Estranyat y ab alegria.*) ¡Ay carám!
¿m' estimas altra vegada? (*S' abrassan.*)
Fran. Si jo sempre t' hi estimat.
Nasi. ¿Sempre? ¿donchs com es que aquí,
fa poch m' has dit ab reganys
que no 'm volias perque era
tonto y li has demostrat
á D. Cosme, vull di al pare...
Fran. No 'n fassis d' axò cap cas,
ha sigut tot, una farsa
que jo l' hi portada á cap
per poguer casarme ab tu.
Nasi. No m' ho farás creure may.
Ramon. (*Sortint per la porta lateral.*)
Donchs, Nasi, no hi posis dupte;
lo que has sentit es vritat.
Jo hi dit á la Francisqueta:
Si ab en Nasi 't vols casar
has de fer veure á D. Cosme
que prendada d' ell estás
y que desitjas casarthi,
ella ha aceptat aquest plan
y per axò has vist la comedia
que á tu tant t' ha disgustat.
Nasi. Pero bé, ¿per quin motiu
vosté ha donat aquest pas?
Ramon. Per fer la contra á ton pare.
Feya molt temps que empipat
me tenia contradientme
tot quant li anava esplicant
y per 'xò hi volgut tornarli
las pilotas. Ja veurás
quan torni, quina rabiola
que jo li faré agafar
Nasi. ¿Y 'm podré casá ab sa filla?
Ramon. D' aquí un mes t' hi casarás.
Nasi. ¿De debò?
Ramon. Tal com t' ho dich,
així ho tinch determinat.
Nasi. ¡Qu' estich content! vegi, sogre,

ara ballaría un vals.

RAMON. Tu, no 'm diguis sogre, encara;
quan te casis m ho dirás,
(Aquest no gasta etiquetas:
me sembla que 'n fará d' anys.)

FRAN. Sols temo una cosa, Nasi.

N SI. ¿Qué?

FRAN. Que ton pare, enfadat
no 't vulga doná 'l permís
per casarte ab mi.

NASI. Bah, bah.
no 't dongui aixó cap cuidado.

FRAN. ¿Que no, dius?

NASI. Es natural:
ell ab mi no hi té que veure.

FRAN. ¿No es ton pare?

NASI. ¡Cá! qu' es cas:
jo no tinch pare ni mare.

RAMON. ¿Que dius, Nasi?

NASI. La vritat,
senyó Ramon, jo soch orfe
desde l' edat de nou anys.

RAMON. ¿Donchs com es que com á pare
á D. Cosme tu has tractat?

NASI Per una contradicció.

RAMON. ¿Teva?

NASI. No senyó, no; ¡cá!
j may per res contradeixo.

RAMON. ¿De D. Cosme?

NASI. ndevinat.

RAMON. Y digas, ¿com va sé aixó?

NASI. D un modo lo mes estrany.
N' hi ha una historia.

RAMON. ¿Una historia?

NASI Que si escoltan la sabran.

RAMON. Parla...

FRAN. Si, còntala, Nasi.

NASI. Ara la vaig á contar. (*S' assentan tots.*)
D. Cosme era un calavera
de molt malas intencions.
Tenía aquesta fal-lera,
de buscá á tothom quimera
fent sempre contradiccions.
Jo allavors deu anys tenía;
ell bastant jove era encara
y á las noyas las seguía,
y á totas las contradía
de la manera mes rara.
Arreglats tots los papers,
á la Iglesia las portaba
per casars' hi, y com si rés,
giraba cúa després,
sens mirá 'l dany que causaba.
Pero un dia va topá

ab lo pare d' una d' ellas
que tal tunda li va dá,
que segons després contá,
li feu veure las estrellas.
Li va serví d' escarment
aquest lance, y quan lo veyan
los seus amichs, somrient
li parlaban, y al moment
aquest lance li retreyan.
Un dia un d' ells va advertirlo
dihentli: - Si un fill tinguessis
no podrías mantenirlo
y molt menos instruirlo
per mes esforsos que fessis.—
Y D. Cosme, sols per du
la contraria al seu company
li va dir:—No ho sab ningú
pro jo tinch un fill.—¿Qui? ¿tú?
¡qu' has de tení, cap sigrany!
—Jo tinch un fill, si senyó.
—No 'l tens.—Que si —Tres vegadas
t' hi dit que no y s' *acabó*.—
Y per si 'l tenía ó no
van arribá á bofetadas.
Passat aixó, per provà
D. Cosme, que un fill tenía,
un n' havía d' adoptá
y aquest vaig ser jo, está clá,
la desgracia 'm perseguía.
Me va veure un dematí
en un carré abandonat
y recordo que 'm va dí:
«Tu, baylet, ¿vols vení ab mí
qu' estarás molt ben tractat?»
Ell al dirme aixó, sabía
que sent jo orfe, 'm trovaba
sense amparo y sense guía,
y 'l vaig seguí ab alegría
perque un apoyo 'm brindaba.
Arribats després á un pis
d' una casa molt antiga
del carrer del Paradís,
ahont ell vivía felís
segons crech ab una... *amiga*,
me va fé aquesta advertencia:
«Jo com á fill te tindré;
pro si comets l' imprudencia
de xerrar' ho, sens clemencia,
creume, 't tiraré al carré.»
Per xò desde 'l dia aquell,
no tenint per sort avara
cap mes amparo que 'l d' ell,
l' hi tractat per mon tropell
com si m' hagués sigut pare.

RAMON. ¿Y t' ha fet patí?
NASI. 'M sab gréu
recordar penas tan duras;
pero li juro per Deu
que hi passat al costat sèu
los set cálzers d' amarguras.
Per xó jo 'm deya: «Arribat
(en cas de pogué arribarhi)
que puguis veuret casat,
al punt deixarás plantat
á aquest senyó estrafalari.»
Y ara que ab la seva filla
puch casarme, en lo moment
que 'l veji, per mes que humilla,
li cantaré la cartilla.
RAMON. Y obrarás molt santament.

ESCENA DARRERA

TOTS

COSME. (*Sortint per la porta del foro.*)
Ola, ja torno á sé aquí.
RAMON. D. Cosme, á bon' hora arriba
per invitarlo á las bodas
de 'n Nasi y la meva filla.
COSME. ¡Cóm!
RAMON. S' hi casa d' aquí un mes.
(*Senyalant á Nasi.*)
COSME. ¿Ell?
RAMON. Sí, ell.
COSME. No 'm fassi riure:
jo soch qui tinch de casarm' hi,
ah, y qu' es cosa decidida,
ja tinch algo preparat.
RAMON. D. Cosme vosté somía.
COSME ¿Qué somío? está de broma.
Vina, Francisqueta, vina...
(*Anant á abrassarla.*)
FRAN. Fugi d' aquí, fastigós. (*Ab despreci.*)
COSME. ¡Com s' enten! ¡aixó me irrita!
¿No hem quedat fa poca estona
en que 'ls dos nos casariam?
FRAN. ¡Cá! no senyó.
COSME. ¿Que no, dius?
FRAN. Cosas que vosté imagina...
COSME. Aixó que t' dich es vritat.
FRAN. Donchs jo li dich qu' es mentida.
COSME. ¿No hem quedat, senyó Ramon?...
RAMON. Deixim l' ánima tranquila.

COSME. Ah, ¿'s volen burlar de mí?
donchs mirin que si m' empipan
ab lo coratje que porto
aquí 'ls romperé la crisma.
Vosté m' ha promés, fa poch
que ab sa filla m casaría.
RAMON. No, home
COSME. Lí dich que sí!
RAMON. ¡Que no!
COSME. ¡Que sí!
FRAN. Prou bronquina.
Jo li esplicaré, D. Cosme,
lo qu' ha passat.
COSME. Parla, digas.
FRAN. Feya temps que disgustat
vosté al meu pare tenía
perque en totas las conversas
que sols, los dos, sostenían
en apariencia amistosas.
vosté ab lo mes gran cinisme
sens saber que empatollaba
sempre en tot lo contradía,
y avuy sols per reprovar
la seva conducta indigna
li ha volgut dá una llissó
jugantli aquesta partida
qu' ha sigut ferli la contra
de lo que tractat tenían.
COSME. Pero bé, tu ..
FRAN. Jo cumplint
com ha de cumplí una filla
hi procurat secundarlo
en lo qu' ha sigut possib'e.
COSME. Donchs no us ne riureu del tot
perque jo per mes que 'm digan
no donaré 'l meu permís
perque 's casi ab tu aquest ximple.
(*Senyalant á Nasi.*)
RAMON. Quin disgust. (*Rient ab mofa.*)
FRAN. Be sab vosté
que en Nasi no necessita
lo seu permis per casarse
perque de vosté está lliure.
COSME. Es dir que 'ls has esplicat... (*A Nasi.*)
RAMON. Tot lo qu' esplicá 'ls devía.
COSME. No 'm miris maymés la cara.
NASI. No veurel será ma ditxa:
tan debò no l' hagués vist
ni una vegada en ma vida
que no hauria sapigut
lo qu' es vosté.
COSME. (*Ab rabia.*) ¡Com s' esplica!
¿Quí soch jo?
NASI. Vosté ho sab prou.

COSNE. T' haig de dona una pallissa;
ja veurás (*Amenassant á Nasi.*)

RRAN. Vaja, D. Cosme,
acabém ja la musica.

COSME. Estich rabiós. ¡Oh! ni sé
lo qu' ara mateix faria.

NASI. (*A D Cosme allargantli de moment las cartas ab tó de burla*)
Tingui, ¿vol fe un solitari?

COSME. (*Tirantli en l' aire las cartas á un cop de ma.*)
Ves.

NASI. (Que rabiós me las tira.) (*Cull las cartas.*)

RAMON. D. Cosme, jo li aconsello
que si ab amistat vol viure
d' aquí endavant, ni un sol cop
á ningu busqui bronquina
contradint paraulas tontas
que res proban ni res diuhen;
ja ha vist lo que li ha passat
per tení aquesta manía.
(*Al públich.*)
Si trobant que pot anar
y agradantlos, lo juguet.
l' aplaudeixen, quedará
l' autor mes que satisfet.
Pero tindrá un sentiment
si vostés ab intenció
l' aplaudeixen per dolent,
es dir, *per contradicció.*

DEL MATEIX AUTOR

en colaboració ab en Lluís Millá

SENSE DONA

Monólech en un acte y en vers

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	Ptas
L' Agulla, drama, tres actes. Pelay y Briz.	2
Sortint del ou, diálech. Ignasi Iglesias. .	0'25
Clarís, drama, tres actes, Conrat Roure. .	2
Lo Teatro per dins, comedia, dos actes, Frederich Soler.	1'50
Sant Jordi mata l' aranya, comedia, un acte, A. Guasch Tombas.	1
La dona y la baylerina, comedia, un acte, Frederich Soler.	1
Pintura fi de sigle, un acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil.	1
Un' altra sogra, comedia, un acte, Abelardo Coma.	1
Las joyas de la Roser, drama, tres actes, Frederich Soler.	2
¡Tot per las donas! Comedia, un acte, Joseph M.ª Pous.	1
L' esclau del vici, Monólech, Ignasi Iglesias	0'50
La feyna d' en Jafá, comedia, un acte, Ernest Soler de las Casas.	1
Los aucellets. Comedia, tres actes, Joseph M.ª Pous..	2
La mosca al nas. Comedia, un acte, Frederich Soler.	1
La firma de 'n Rovellat. Comedia, un acte, Conrat Colomer.	1
La tornaboda. Comedia, un acte, Juliá Carcassó.	1
¡¡Xerraire!!, monólech, Joaquim Montero.	0'50
¡Lo quarto dels mals endressos, un acte, Conrat Roure.	1
Qui oli remena... Juguet, un acte, Pere Reig y Fiol.	1
La flor de la montanya, Drama, tres actes, Ramón Bordas	2
Tres personas, juguet, un acte, Abelardo Coma.	0'50
¡Tot per ella! comedia, un acte, A. Careta y Vidal.	1
Per contradicció, « » J Pont y Espasa.	0'50